

la memòria

NARCÍS-JORDI ARAGÓ

Ascensió i caiguda dels cinemes

P arlar del cinema a Girona de la postguerra civil ençà és retornar als anys de l'adolescència, a les cues que havíem de fer i a les empentes que havíem de donar o rebre per entrar a les sessions contínues dels diumenges a la tarda a les sales de la plaça de la Independència. Quan s'apagaven els llums, s'obrien les cortines de vellut vermell i després les de gasa blanca sobre les quals començava a volar l'àguila del *No-Do*. Tot allò que ni l'escola ni la vida ens havien ensenyat ho vam aprendre allà dins; aquelles van ser les aules privilegiades de la nostra iniciació sensorial i de la nostra educació sentimental.

Després vam veure com s'inauguraven noves sales en altres indrets ciutadans, l'arribada successiva del *technicolor* i del *cinemascope*, de la *vistavisió* i d'un efímer 3D. Vam assistir a les vetllades de cinema amateur, a les sessions de cineclub i cinefòrum, vam veure aparèixer i desaparèixer les sales d'art i assaig i les sales S o X. Vam contemplar el sorgiment precipitat de les multisales i vam haver d'assistir a l'enterrament prematur d'aquells locals que havíem vist néixer com a paradigma de la modernitat. La televisió domèstica i, més tard, Internet van acabar amb el cinema com a cerimònia social i com a espectacle de masses. De manera que en un període molt curt, en qüestió de trenta anys, hem pogut viure la irresistible ascensió dels cinemes i el seu definitiu daltabaix. Aquestes pàgines són com un funeral que es podria encapçalar amb el títol d'un film de Mark Robson: *Més dura serà la caiguda*.

>> La sala del Teatre Albéniz, de 1923, enderrocada el 1997.

La pèrdua de la infantesa

«El cinema és un àmbit de les emocions i dels sentiments. La desaparició dels antics cinemes s'ha convertit en una de les imatges més nítides que han tingut, a Occident, algunes generacions de la segona meitat del segle xx per definir la pèrdua de la infantesa i de la joventut, marcades emblemàticament pel que es va viure, conèixer i disfrutar a les sales de cinema».

Miquel Pairoli

El Punt, 15-12-1996

Teatre Albéniz

«Quan faltaven pocs mesos per a la celebració de les seves noces de platí o de diamant, el Teatre Albéniz de Girona acaba de morir en la fessomia coneguda fins ara i que des de

la seva construcció el convertí en un dels més elegants de tot el país. Es perdrà per sempre més un local emblemàtic, un centre cinèfil per excel·lència, un teatre que ha marcat durant diverses generacions l'època daurada de l'espectacle a Girona».

Xavier Romero

Diari de Girona, 15-06-1997

Coliseu Imperial

«El Cinema Coliseu va néixer pocs anys després que el cinematògraf fes la seva aparició en el Saló Indien de París. Des d'aquella data fins als nostres dies, per la seva pantalla han anat apareixent les ombres de nombrosos mites, de gran quantitat d'estrelles i el testimoni de tota una època, plasmada en milers de metres de cel·luloide».

En qüestió de trenta anys, la ciutat de Girona ha vist desaparèixer les seves sales històriques i també les més modernes que les van succeir

Els anys han anat passant, i el Coliseu ha anat envellint. Ara li ha arribat l'hora fatídica, i ben segur que, amb el seu enderrocament, s'enderrocaran molts somnis, moltes il·lusions, molts d'amors forjats en les seves butaques i molts de records entranyables».

Àngel Quintana

Punt Diari, 14-11-1980

Gran Via

«Quan passo per davant de l'antic cinema Gran Via, sigui quina sigui la urgència que m'ocupi, el pensament se'm desvia invariablement (...). Les criatures que vivíem a la perifèria, en aquella època que l'urbanisme i l'edat feien que totes les coses semblessin molt més lluny del que eren, esperàvem agitades el dia que la mare ens vestiria amb la roba emmidonada de mudar, ens ordenaria la clenxa amb aigua de colònia i ens faria travessar amb l'autobús els descampats que hi havia fins a Girona per anar a veure *Bambi* o *La Venta-focs* al Gran Via».

Eva Vázquez

El Punt, 1996

Teatre Ultònia

«Amb la demolició de l'Ultònia ens enderrocaren part dels nostres somnis, de les nostres il·lusions. Però és que l'Ultònia, a més, era la sala on es projectaven les pel·lícules més agosarades, més difícils i més compromeses d'aquells anys opacs que van constituir les dècades del franquisme».

Jordi Soler

Punt Diari, 08-11-1998

Cinema Orient

«El cinema Orient nasqué enmig de camps i horts, en un indret on la burgesia gironina tenia posats els seus ulls especulatius. Malgrat estar inserit en l'eixample de la ciutat, construït sota el signe del "progrés", no es pogué sostreure a la condició de cinema de segon ordre: primer com a sala de barri, després la modalitat "d'art i assaig", que li féu viure els seus anys daurats, per passar a ser, en el post-franquisme, el gueto de la subcultura "porno", per deshonra i vergonya del setè art».

Lluís Alsina

Punt Diari, 07-01-1982

Cine Familiar

«En els anys quaranta i fins ben entrats els seixanta, al carrer de l'Olivo —ara de l'Olivera—, hi havia un petit local que va convertir-se en sala de cinema per a la populosa barriada del carrer del Carme i els voltants. El nom ho deia tot: Cine Familiar. Això suposava que, els dissabtes —un cop cobrada la paga de can Grober—, moltes famílies ens dirigíem cap al cinema —a vegades, fins i tot amb el sopar—, on, en les llargues nits d'hivern, a més d'estar una estona calents i estalviar llum a casa, teníem l'oportunitat d'entrar en els més meravellosos mons de telèfons blancs i cases amb piscina».

Pere Garcia

Diari de Girona, 08-11-1998

Cinema Modern

«En donde estuvo instalado, en 1873, el Colegio San Narciso, y más tarde el Ateneo Social Democrático, con

un salón para unas 500 personas, se instaló en las primicias un cine a título de ensayo, sin que pudiera llegar a una proyección ciudadana (...). Más tarde, al reorganizarse la entidad, quedó fundado sobriamente un cine —13 de abril de 1941—, por cuenta del Fomento de Cultura».

José Planas

Los Sitios, 09-09-1967

Cinemes Catalunya

Foren inaugurats el 1980. Aquestes sales van començar només amb una fins acabar amb tres: Catalunya 1, Catalunya 2 i Catalunya 3.

Es va anar estenent la seva fama per tota la comunitat autònoma. Arribaren a les 340 localitats en el seu punt més alt. Després, amb la inauguració i obertura de les multisales, la seva popularitat es va anar esvaint a poc a poc fins que, finalment, varen fer fallida l'any 2000».

Isaac González

El Tarlà, gener de 2004

Lauren Girona

«Els multicines Lauren es troben al polígon Mas Xirgu. Els van inaugurar el 6 de desembre de l'any 1997.

Disposen de nou sales: dues de 395 persones, dues de 300 persones, una de 294 persones, dues de 190 persones i dues de 184 persones.

La cabina de projecció està totalment informatitzada i incorpora els tres sistemes homologats per l'Acadèmia de les Arts i les Ciències de Hollywood, i són el SDDS, el DTS i el Dolby Digital».

Uraida Bensadoun

El Tarlà, gener de 2004